

V Bruseli 4. 5. 2016
COM(2016) 276 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**Štvrtá správa o pokroku Kosova* pri plnení požiadaviek stanovených v pláne
liberalizácie vízového režimu**

{SWD(2016) 160 final}

* Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

1. ÚVOD

Európska komisia začala 19. januára 2012 viesť dialóg o liberalizácii vízového režimu s Kosovom. Dňa 14. júna 2012 odovzdala Kosovu plán, v ktorom sa uvádzajú všetky právne predpisy a iné opatrenia, ktoré Kosovo musí prijať a vykonať, aby mohlo dosiahnuť liberalizáciu vízového režimu.

Komisia prijala tri predchádzajúce správy o pokroku Kosova v dialógu o liberalizácii vízového režimu – prvú 8. februára 2013;¹ druhú 24. júla 2014²; tretiu 18. decembra 2015³. Tieto správy zahŕňali posúdenie pokroku, ktorý Kosovo dosiahlo, odporúčania pre kosovské orgány a štatistické údaje o potenciálnych vplyvoch liberalizácie vízového režimu na migráciu a bezpečnosť.

Komisia vo svojej tretej správe stanovila osem odporúčaní zodpovedajúcich ôsmim nesplneným požiadavkám stanoveným v pláne liberalizácie vízového režimu, medzi ktorými boli aj štyri kľúčové priority. Poznamenala, že pred tým, než bude Kosovo zaradené do zoznamu krajín s bezvízovým režimom, musí splniť jednu z požiadaviek – ratifikovať dohodu o vymedzení hraníc s Čiernou Horou.

Na základe výsledkov technickej hodnotiacej misie v Kosove, ktorá sa uskutočnila od 17. do 18. marca 2016, sa v tejto správe uvádza hodnotenie Komisie, pokiaľ ide o pokrok Kosova pri plnení ôsmich nesplnených požiadaviek stanovených v pláne liberalizácie vízového režimu.

Správa vychádza z dokumentov predložených Kosovom, zo správ vypracovaných expertmi členských štátov EÚ, ktorí sa zúčastnili na hodnotiacej misii v dňoch 17. – 18. marca 2016, z informácií poskytnutých EUROPOL-om, agentúrou FRONTEX, úradom EASO a misiou Európskej únie na podporu právneho štátu (EULEX), ako aj zo štatistických údajov zozbieraných EUROSTAT-om a predložených členskými štátmi.

Posúdenie vplyvu liberalizácie vízového režimu pre Kosovo na migráciu a bezpečnosť, ako aj súbor opatrení, ktoré Kosovo uskutočnilo od decembra 2015 s cieľom zabrániť novej kríze neregulárnej migrácie, sú uvedené v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie⁴.

Dialóg o liberalizácii vízového režimu prebieha bez toho, aby bola dotknutá pozícia členských štátov EÚ k štatútu Kosova.

* Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

¹ COM(2013) 66 final.

² COM(2014) 488 final.

³ COM(2015) 906 final sprevádzaný SWD(2015) 706 final.

⁴ SWD(2016) 160 final.

2. POŽIADAVKY TÝKAJÚCE SA READMISIE A REINTEGRÁCIE

2.1. Readmisia

Kosovo **spĺňa všetkých sedem požiadaviek** v oblasti readmisie. V tretej správe Komisie sa neuvádzajú žiadne nesplnené požiadavky v tejto oblasti.

2.2. Reintegrácia

Kosovo spĺňa **všetky tri požiadavky** v oblasti reintegrácie.

V tretej správe Komisie sa uvádza, že by sa mali vyčerpať všetky prostriedky reintegračného fondu, pričom je potrebné klásť dôraz na poskytovanie pomoci pri hľadaní zamestnania, zakladanie malých podnikov, odbornú prípravu a jazykové vzdelávanie detí.

Kosovo 9. marca 2016 prijalo predpis o reintegrácii, na základe ktorého získali prístup k pomoci pri samostatnej zárobkovej činnosti a začatí podnikania všetci navrátilci bez ohľadu na to, kedy odišli z Kosova⁵. Navrátilci, ktorí patria medzi zraniteľné osoby, majú prístup k celej škále reintegračných služieb bez ohľadu na to, kedy odišli z Kosova.

V prvom štvrťroku 2016 využilo služby v oblasti udržateľnej reintegrácie 704 navrátilcov. Počas celého roku 2015 to bolo 336 navrátilcov, kým za celý rok 2014 to bolo 628 navrátilcov (pozri obrázok 1).

Obrázok 1: Prijemcovia služieb v oblasti udržateľnej reintegrácie

Typ služby v oblasti udržateľnej reintegrácie	2014	2015	1. štvrťrok 2016
Pomoc pri samostatnej zárobkovej činnosti	4	89	180
Zakladanie nových podnikov	191	64	13
Odborná príprava	122	63	183
Jazykové kurzy pre deti	311	120	328
Spolu	628	336	704

Zdroj: Kosovo, 2016.

Od decembra 2015 ponúka navrátilcom pomoc pri zakladaní podnikov špecializovaná konzultačná firma. Terénnu prácu na miestnej úrovni významným spôsobom posilnili aj obce.

Kosovo v roku 2016 zvýšilo mieru čerpania svojho reintegračného fondu. V prvom štvrťroku 2016 z tohto dvojmiliónového fondu vynaložilo 500-tisíc EUR (25 %) na služby v oblasti udržateľnej reintegrácie a 1,1 milióna EUR (57 %) vyčlenilo na tvorbu pracovných miest pre navrátilcov v rámci dvoch programov: programu UNDP zabezpečujúceho odbornú prípravu na pracovisku a mzdové dotácie a uvedeného projektu konzultácií poskytujúceho pomoc pri zakladaní podnikov.

⁵ Jedinou kategóriou služieb dostupných len pre osoby, ktoré opustili Kosovo pred júlom 2010, zostáva prístup k bývaniu, ktorý Kosovo považuje za tlakový faktor.

Na porovnanie, plánovaný rozpočet fondu vo výške 2,1 milióna EUR bol v polovici roka 2015 znížený na 1,2 milióna EUR v dôsledku slabého čerpania v prvom polroku. Do konca roku 2015 bolo vyčerpaných iba 930 tisíc EUR (44 % z plánovaného rozpočtu). V roku 2014 sa z prostriedkov fondu vynaložilo iba 1,5 milióna EUR (72 %) a zvyšok sa vrátil do rozpočtu.

Celkovo možno konštatovať, že Kosovo **splnilo** doteraz nesplnenú požiadavku vyčerpať reintegračný fond s dôrazom na poskytovanie pomoci pri hľadaní zamestnania, zakladanie malých podnikov, odbornú prípravu a jazykové vzdelávanie detí.

3. BLOK 1: BEZPEČNOSŤ DOKLADOV

Kosovo **splňa všetkých deväť požiadaviek** v oblasti bezpečnosti dokladov.

V tretej správe Komisie sa konštatovalo, že Kosovo by malo preukázať, že uplatňuje svoj zmenený sekundárny právny predpis týkajúci sa zmien mena.

Kosovo od júla 2015 uplatňuje nový sekundárny právny predpis týkajúci sa zmien mena.⁶ Týmto sekundárnym právnym predpisom sa zaviedli dodatočné záruky proti podvodným zmenám mena vrátane ustanovenia, podľa ktorého takéto žiadosti nemôžu predkladať trestne stíhané osoby. Na základe súčasného právneho predpisu o menách⁷ môžu ľudia požiadať o zmenu mena raz za päť rokov.

Žiadatelia môžu požiadať o zmenu mena na základe jedenástich dôvodov, pričom musia predložiť celý rad podporných dokumentov, aby preukázali prípustnosť svojej žiadosti. Takéto podporné dokumenty musia zahŕňať výpis z registra trestov vedeného na súde v mieste súčasného a predchádzajúceho bydliska. Priložiť sa musí aj policajné osvedčenie potvrdzujúce, že daná osoba nie je trestne stíhaná.

Úrad pre evidenciu obyvateľstva zriadil nový výbor, ktorý preveruje každú žiadosť a vydáva odporúčania pre miestne úrady evidencie obyvateľstva, pokiaľ ide o to, či by sa mala žiadosť o zmenu mena schváliť. Takéto odporúčania nie sú záväzné, ale nedodržanie zo strany miestnych úradov môže mať za následok ďalšie vyšetrovanie. Doteraz bolo každé odporúčanie rešpektované.

Nový preverovací výbor vydal od svojho zriadenia 180 odporúčaní – 106 kladných a 74 záporných. V porovnaní s prvým štvrťrokom 2015 došlo v prvom štvrťroku 2016 k poklesu v počte žiadostí o zmenu priezviska o 72 % a poklesu v počte žiadostí o zmenu mena o 69 %.

Celkovo možno konštatovať, že Kosovo **splnilo** doteraz nesplnenú kľúčovú prioritu, ktorou bolo preukázať, že uplatňuje sekundárny právny predpis týkajúci sa zmien mena.

⁶ Tento sekundárny právny predpis pozostáva z administratívneho pokynu, obežníka vydaného Úradom pre evidenciu obyvateľstva a zo štandardných prevádzkových postupov opisujúcich postupy, ktoré sa majú uplatňovať.

⁷ Zákon č. 02/L-118

4. BLOK 2: RIADENIE HRANÍC A RIADENIE MIGRÁCIE

4.1. Riadenie hraníc

Kosovo splňa **štrnásť z pätnástich požiadaviek** v oblasti riadenia hraníc.

V tretej správe Komisie sa uvádza, že pred tým, než bude Kosovo presunuté do zoznamu krajín s bezvízovým stykom, malo by ratifikovať dohodu o vymedzení hraníc s Čiernou Horou, ktorú obe strany podpísali.

Kosovo 15. marca 2016 zriadilo *ad hoc* medzinárodnú komisiu, ktorá mala preskúmať vymedzenie hraníc s Čiernou Horou. Táto komisia dospela k záveru, že na základe právnych a odborných kritérií možno konštatovať, že proces vymedzovania hraníc s Čiernou Horou „zjavne splňa medzinárodné normy“, hoci nebol dostatočne transparentný⁸.

Celkovo možno konštatovať, že Kosovo **podniklo významné kroky smerom k splneniu** doteraz nesplnenej požiadavky ratifikácie dohody o vymedzení hraníc s Čiernou Horou. Kosovo pracuje na tom, aby táto dohoda bola do dňa prijatia legislatívneho návrhu na presun Kosova do zoznamu krajín s bezvízovým stykom Európskym parlamentom a Radou ratifikovaná.

4.2. Riadenie migrácie

Kosovo **spĺňa všetkých desať požiadaviek** v oblasti riadenia migrácie. V tretej správe Komisie sa neuvádzajú žiadne nesplnené požiadavky v tejto oblasti.

4.3. Azyl

Kosovo **spĺňa všetkých sedem požiadaviek** v oblasti azylu.

V tretej správe Komisie sa konštatuje, že Kosovo by malo sledovať dôvody, pre ktoré má nízku mieru uznaných žiadostí o udelenie azylu.

Počet žiadateľov o udelenie azylu v Kosove zostáva naďalej veľmi nízky, pretože prevažná väčšina štátnych príslušníkov tretích krajín ho považuje za tranzitnú krajinu. V roku 2015 požiadalo o azyl v Kosove 70 osôb, v roku 2014 to bolo 98 osôb a v roku 2013 o azyl požiadalo 62 osôb. Doteraz nič nenasvedčuje tomu, že by sa západobalkánska trasa mala rozdeliť a smerovať do Kosova.

Azylový systém Kosova funguje a jeho právne predpisy zahŕňajú základné prvky *acquis* EÚ v oblasti azylu. V prípadoch, keď žiadatelia zostali po podaní žiadosti o udelenie azylu v Kosove, sa dôsledne dodržiavali postupy konania o azyle stanovené v právnych predpisoch Kosova.

Miera uznaných žiadostí zostáva takisto nízka: v roku 2015 dostali dvaja zo 70 žiadateľov o udelenie azylu doplnkovú ochranu; v roku 2014 ju dostal jeden z 98 žiadateľov; v roku 2013 štyria zo 62. To znamená, že v roku 2015 bola miera uznaných žiadostí 3 %, v roku 2014 sa pohybovala na úrovni 1 % a v roku 2013 na úrovni 6 %.

⁸ Táto správa je k dispozícii na tejto adrese: http://president-ksgov.net/repository/docs/Final_Report.pdf.

Väčšina žiadateľov zostane v Kosove jeden týždeň a potom utečie. V roku 2015 boli orgány schopné uskutočniť pohovor iba so šiestimi žiadateľmi z 59, keďže ostatní 53 žiadatelia utiekli. Dvom z týchto šiestich osôb bola poskytnutá doplnková ochrana, čo znamená, že v prípade osôb, s ktorými sa uskutočnili pohovory v súvislosti s udelením azylu, je miera uznaných žiadostí vyššia.

Celkovo možno konštatovať, že Kosovo **splnilo** doteraz nesplnenú požiadavku týkajúcu sa sledovania nízkej miery uznaných žiadostí o azyl.

5. BLOK 3: VEREJNÝ PORIADOK A BEZPEČNOSŤ

5.1. Prevencia organizovanej trestnej činnosti, korupcie a terorizmu a boj proti nim

Kosovo **spĺňa štrnásť z pätnástich požiadaviek** v oblasti boja proti organizovanej trestnej činnosti, korupcii a terorizmu, ako aj **dostatočné prvky pätnástej kľúčovej priority**.

V tretej správe Komisie sa uvádzajú tri nedoriešené kľúčové priority v oblasti boja proti organizovanej trestnej činnosti, korupcii a terorizmu:

- presunutie dostatočného počtu sudcov s primeraným podporným personálom na oddelenia závažnej trestnej činnosti kosovských súdov,
- dosiahnutie lepších výsledkov, pokiaľ ide o vyšetrovanie, právoplatné rozhodnutia súdu a konfiškácie v prípadoch závažnej organizovanej trestnej činnosti a korupcie, najmä prostredníctvom udelenia mandátu a poskytnutia prostriedkov centrálnemu koordinátorovi pre prípady závažnej organizovanej trestnej činnosti a korupcie, ktoré mu umožnia viesť medziodborové tímy pre finančné vyšetrovanie a dozorovať súdne konania v takýchto veciach,
- zaistenie nezávislosti Kontrolného úradu pre verejné obstarávanie pri plnení úloh a uskutočnenie prísnych plánov na zachovanie morálnej integrity s cieľom ochrániť nezávislosť tohto orgánu a Regulačnej komisie pre verejné obstarávanie;

Presunutie sudcov a podporného personálu na oddelenia závažnej trestnej činnosti prvostupňových súdov

Súdna rada Kosova (SRK) od júla 2015 presunula na prvostupňový súd v Prishtinë/Prištine šesť sudcov, čím sa ich celkový počet zvýšil na 18. SRK presunula sudcov aj na iné prvostupňové súdy: jedného na súd v meste Ferizaj/Uroševac, dvoch na súd v meste Gjakova/Đakovica a jedného na súd v meste Pejë/Peć, čím sa celkový počet sudcov na každom prvostupňovom súde zvýšil aspoň na šesť. SRK zvýšila platy sudcov, začala nábor na miesta šiestich profesionálnych prísediacich sudcov a vo februári 2016 uverejnila inzeráty o ďalších 25 voľných pracovných miestach.

Dňa 24. marca parlament zmenil zákon o SRK⁹ s cieľom zrušiť predchádzajúce obmedzenie dĺžky trvania presunov na šesť mesiacov, čím sa umožnili presuny „na primeraný čas“. Keďže priemerná dĺžka konania je približne osem mesiacov, táto novela bola významným prvkom

⁹ Zákon č. 05/L-094. Novela týkajúca sa trvania presunov nadobudla účinnosť 6. apríla 2016.

posilnenia súdnych konaní týkajúcich sa prípadov závažnej organizovanej trestnej činnosti a korupcie v Kosove¹⁰.

Celkovo možno konštatovať, že Kosovo **splnilo** doteraz nesplnenú kľúčovú prioritu presunúť na oddelenia závažnej trestnej činnosti prvostupňových súdov dostatočný počet sudcov a podporného personálu.

Lepšie výsledky, pokiaľ ide o vyšetrovania, konečné rozhodnutia súdov a konfiškácie v prípadoch závažnej organizovanej trestnej činnosti a korupcie

V období od septembra do decembra 2015 prokurátorská rada Kosova (PRK) vytvorila integrovaný systém správy prípadov, ktorý umožňuje sledovanie vybraného počtu publicitu priťahujúcich prípadov organizovanej trestnej činnosti a korupcie od vyšetrovania cez stíhanie až po konečný odsudzujúci rozsudok. Opiera sa o sofistikovanú databázu, ktorá funguje ako nástroj IT a riadiaci nástroj.

Prípady vyberá centrálny koordinátor špeciálnej prokuratúry v rámci multidisciplinárnej štruktúry zahŕňajúcej políciu, finančnú spravodajskú jednotku, daňovú správu, Agentúru pre správu obstaraného a skonfiškovaného majetku (AMSCA), väzenskú službu a oddelenia závažnej trestnej činnosti prvostupňových súdov. Každý orgán vyslal do tejto multidisciplinárnej štruktúry stálych členov, ktorí vkladajú do databázy údaje a vymieňajú si informácie o jednotlivých prípadoch. Každý riešený prípad má najvyššiu prioritu. Predsedovia súdov musia prípady okamžite prideliť sudcom a každý mesiac informovať SRK o prijatých opatreniach a vývoji súdnych konaní.

Kosovo sa zameralo na 31 prípadov organizovanej trestnej činnosti a korupcie v tejto databáze. K dnešnému dňu prokurátori vzniesli 15 obvinení proti 54 osobám. V dvoch prípadoch bolo vyšetrovanie zastavené; v 14 prípadoch pokračuje. V jednom z týchto prípadov bol 6. apríla 2016 vynesенý odsudzujúci rozsudok: porota zložená zo sudcov uznala troch obžalovaných za vinných z korupcie. Hlavný obžalovaný bol odsúdený na trojročný trest odňatia slobody a dostal aj ďalšie tresty; druhý obžalovaný bol odsúdený na 18-mesačný trest odňatia slobody a tretí dostal pokutu. Hlavným obžalovaným bol prokurátor v prípade podozrenia z vraždy a bol odsúdený za prijatie úplatku.

Kosovo 27. apríla 2016 zatklo šesť osôb v rámci vyšetrovania údajného realitného podvodu týkajúceho sa kúpy a predaja pozemkov vo verejnom vlastníctve v hodnote 30 miliónov EUR. Vedúcou osobnosťou pri tomto podvode, na ktorom sa zrejme podieľalo 40 osôb, bol popredný zákonodarca. Táto osoba sa úradom prihlásila 29. apríla 2016. Vyšetrovanie sa týkalo rozsiahlej organizovanej zločineckej skupiny, ktorá od roku 2006 až doteraz vyvíjala organizovanú trestnú činnosť, činnosť prania špinavých peňazí, zneužívania úradnej funkcie, falšovania dokumentov a poskytovania a prijímania úplatkov.

Kosovo takisto dosiahlo pokrok pri zmrazovaní a zabavovaní nezákonne získaného majetku, skonfiškovaný bol však iba malý zlomok tohto majetku, keďže konečné rozsudky ešte neboli vynesенé. Hodnota zmrazeného, zabaveného a skonfiškovaného majetku sa podľa odhadov

¹⁰ Aj počas misie zameranej na posudzovanie vízového režimu, ktorá sa uskutočnila v marci 2016, opýtaní presunutí sudcovia potvrdili, že prijali osobný záväzok vyniesť rozhodnutia v prípadoch, ktoré im boli zverené, ešte pred uplynutím obdobia, na ktoré boli presunutí.

pohybuje vo výške 20,6 milióna EUR¹¹. V rokoch 2014 a 2015 sa hodnota skonfiškovaného majetku zvýšila zo 130 000 EUR na 450 000 EUR. Počet súdnych príkazov na zmrazenie, zabavenie alebo konfiškáciu majetku sa zvýšil z 204 na 242.

Nie všetok tento majetok bol však prevedený agentúre AMSCA. V roku 2015 bolo agentúre prevedených len 18 % novo zabaveného majetku; v roku 2014 to bolo 37 %.

Celkovo možno konštatovať, že Kosovo **splnilo dostatočný počet prvkov kľúčovej priority** dosiahnuť lepšie výsledky, pokiaľ ide o vyšetrovanie, právoplatné rozhodnutia súdu a konfiškácie v publicitu priťahujúcich prípadoch závažnej organizovanej trestnej činnosti a korupcie. Vytvorilo multidisciplinárny tím špeciálnych prokurátorov, sudcov a vyšetrovateľov, ktorý sa bude s podporou databázy zaoberať vybraným počtom prípadov priťahujúcich publicitu. Počet prípadov zmrazenia a zabavenia majetku stúpol, hoci objem konfiškácií zostáva v dôsledku chýbajúcich konečných rozhodnutí nízky. Tento systém už v jednom prípade priniesol výsledky, je však potrebné, aby príslušné orgány naďalej venovali pozornosť súdnym konaniam v zostávajúcich prípadoch, prevodu zabaveného majetku a konečnej konfiškácii. Kosovo sa aktívne snaží dosiahnuť výraznejší pokrok v boji proti organizovanej trestnej činnosti, korupcii a terorizmu.

Zabezpečenie nezávislosti Kontrolného úradu pre verejné obstarávanie pri plnení úloh a uskutočnenie prísnych plánov na zachovanie morálnej integrity s cieľom ochrániť nezávislosť tohto orgánu a Regulačnej komisie pre verejné obstarávanie

Kosovo od júla 2015 podniklo významné kroky na posilnenie integrity pri verejnom obstarávaní. Bývalý vedúci Kontrolného úradu pre verejné obstarávanie (KUVO), ktorý bol obžalovaný z korupcie, bol z funkcie odvolaný. Novela zákona o verejnom obstarávaní, ktorú parlament prijal 19. februára 2016¹², umožnila výkon funkcie pozastaviť a pred vynesením právoplatného odsudzujúceho rozsudku odvolať z funkcie členov tohto orgánu, ktorí boli obžalovaní. Na základe odporúčania výberovej komisie zloženej zo sudcov najvyššieho súdu parlament 30. marca vymenoval nového predsedu a zvyšných dvoch členov KUVO, čím sa tento úrad stal plne funkčným.

Pokrok sa dosiahol aj pri preskúvaní nedávnych prípadov odvolaní voči výsledkom verejného obstarávania. Z 592 prípadov odvolaní podaných v roku 2015 rozhodol KUVO v prospech hospodárskych subjektov v 129 prípadoch. KUVO v roku 2015 celkovo opätovne posúdil 196 prípadov, pričom v 129 z nich vyhlásil nové výberové konanie. Ide o značné zlepšenie v porovnaní s júlom 2015, keď sa miera úspešnosti KUVO pri preskúvaní odvolaní hospodárskych subjektov pohybovala na úrovni 100 %. V prípadoch, keď sa hospodárske subjekty odvolali na prvostupňovom súde v Prishtinë/Prištine, bola väčšina rozhodnutí KUVO potvrdená.

V máji 2016 by mala byť prijatá aj stratégia verejného obstarávania, ktorej cieľom je zlepšenie integrity a zodpovednosti vo verejnom obstarávaní na základe modernizovaného systému verejného obstarávania.

¹¹ Tieto štatistické údaje sa týkajú len nových prípadov, ku ktorým došlo v roku 2015.

¹² Zákon č. 05/L-092.

Dňa 5. januára 2016 sa začalo využívať elektronické obstarávanie. Platforma elektronického obstarávania začala fungovať pre všetky postupy centrálného verejného obstarávania 1. apríla 2016. Všetky rozpočtové organizácie na centrálnej úrovni sú povinné začať tento elektronický systém používať do 1. septembra; všetky kosovské rozpočtové organizácie do 1. januára 2017. Prvým subjektom, ktorý 25. marca 2016 použil platformu elektronického obstarávania, bol kosovský dodávateľ elektrickej energie.

Celkovo možno konštatovať, že Kosovo **splnilo** doteraz nesplnenú kľúčovú prioritu zaistiť nezávislosť Kontrolného úradu pre verejné obstarávanie pri plnení úloh a uskutočniť prísne plány na zachovanie morálnej integrity s cieľom ochrániť nezávislosť tohto orgánu a Regulačnej komisie pre verejné obstarávanie.

5.2. Spolupráca v oblasti presadzovania práva

Kosovo spĺňa **všetkých jedenásť požiadaviek** na spoluprácu v oblasti presadzovania práva. V tretej správe Komisie sa neuvádzajú žiadne nesplnené požiadavky v tejto oblasti.

5.3. Justičná spolupráca v trestných veciach

Kosovo spĺňa **všetkých sedem požiadaviek** v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach. V tretej správe Komisie sa neuvádzajú žiadne nesplnené požiadavky v tejto oblasti.

5.4. Ochrana údajov

Kosovo spĺňa **všetky tri požiadavky** v oblasti ochrany údajov. V tretej správe Komisie sa neuvádzajú žiadne nesplnené požiadavky v tejto oblasti.

6. BLOK 4: ZÁKLADNÉ PRÁVA TÝKAJÚCE SA SLOBODY POHYBU

Kosovo **spĺňa všetkých osem požiadaviek** v oblasti základných práv týkajúcich sa slobody pohybu.

Komisia vo svojej tretej správe skonštatovala, že Kosovo by malo poskytnúť ombudsmanovi vhodné priestory a zabezpečiť jeho úplnú rozpočtovú nezávislosť.

Ombudsman a ministerstvo verejnej správy podpísali 12. februára 2016 memorandum o porozumení. Týmto memorandumom sa ombudsmanovi prideliť vhodné priestory v hlavnom meste. V apríli 2016 sa začala obnova priestorov, pričom sťahovanie ombudsmana by sa malo dokončiť do júla 2016.

Ministerstvo financií vyčlenilo pre ombudsmana ďalších 98 000 EUR. Z týchto prostriedkov sa budú vyplácať platy ďalších deviatich pracovníkov, ktorých pracovné miesta boli vytvorené na základe balíka predpisov v oblasti ľudských práv prijatého v júli 2015, ktorým sa posilnili úlohy ombudsmana v oblasti boja proti diskriminácii a zabezpečenia rodovej rovnosti.

V záujme zvýšenia rozpočtovej nezávislosti ombudsmana sa Kosovo 18. februára 2016¹³ zaviazalo, že mu poskytne rozpočet vo výške 422 000 EUR. Táto suma zodpovedá sume

¹³ V rozhodnutí č. 05/75 sa ministerstvu financií ukladá povinnosť „vykonať toto rozhodnutie.“

požadovanej ombudsmanom a umožní mu vykonávať nové úlohy vyplývajúce z balíka predpisov v oblasti ľudských práv. V zákone o ombudsmanovi¹⁴ sa stanovuje, že rozpočet tejto inštitúcie možno znížiť len so súhlasom ombudsmana.

Celkovo možno konštatovať, že Kosovo **splnilo** doteraz nesplnenú požiadavku týkajúcu sa poskytnutia vhodných priestorov a úplnej rozpočtovej nezávislosti ombudsmana.

7. ZÁVER

Táto správa dopĺňa predchádzajúce tri správy o pokroku Kosova v rámci dialógu o liberalizácii vízového režimu, ktoré Komisia prijala. Uvedené správy zahŕňali posúdenie pokroku, ktorý Kosovo dosiahlo pri plnení požiadaviek plánu liberalizácie vízového režimu, odporúčania pre Kosovo a posúdenie možných vplyvov liberalizácie vízového režimu na migráciu a bezpečnosť.

Komisia vo svojej tretej správe stanovila osem odporúčaní zodpovedajúcich ôsmim nesplneným požiadavkám stanoveným v pláne liberalizácie vízového režimu, medzi ktorými boli aj štyri kľúčové priority. Uviedla, že pred tým, než bude Kosovo presunuté do zoznamu krajín s bezvízovým režimom, bude musieť splniť jednu z požiadaviek – ratifikovať dohodu o vymedzení hraníc s Čiernou Horou.

Komisia vyhodnotila nedávne kroky Kosova uskutočnené s cieľom splniť tieto nesplnené požiadavky. Kosovo na účely tohto posúdenia predložilo nevyhnutné legislatívne a politické dokumenty. Táto správa sa vo veľkej miere opiera o zistenia expertov zo štyroch členských štátov, ktorí sprevádzali Komisiu pri hodnotiacej misii do Kosova v dňoch 17. až 18. marca 2016.

Potenciálne vplyvy liberalizácie vízového režimu pre Kosovo na migráciu a bezpečnosť, ako aj súbor opatrení, ktoré Kosovo uskutočnilo od decembra 2015 s cieľom zabrániť zneužívaniu bezvízového režimu, sú uvedené v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie.

Ukázalo sa, že dialóg o liberalizácii vízového režimu s Kosovom je dôležitým a mimoriadne účinným nástrojom pri uskutočňovaní rozsiahlych a náročných reforiem v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí aj mimo nej, pričom má vplyv aj na oblasti, ako je napríklad právny štát a reforma trestného súdnictva. Tieto záležitosti sa sledujú aj v iných rámcoch, ako je napríklad podvýbor pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť v rámci procesu stabilizácie a pridruženia.

Pokrok, ktorý Kosovo dosiahlo vo všetkých oblastiach, na ktoré sa vzťahuje plán liberalizácie vízového režimu, zostáva naďalej stabilný a reálny, čo dokazuje, že Kosovo je dlhodobo odhodlané plniť požiadavky stanovené v pláne liberalizácie vízového režimu ako svoju hlavnú prioritu. Odporúčania uvedené v tretej správe Komisie boli vypracované s cieľom zabezpečiť, aby legislatívny a politický rámec, inštitucionálne a organizačné zásady a vykonávanie postupov v rámci uvedených štyroch blokov, ako aj v rámci readmisie a reintegrácie, boli v súlade s európskymi a medzinárodnými normami. To potvrdzuje, že Kosovo je ochotné ďalej riešiť tieto otázky v kontexte liberalizácie vízového režimu.

¹⁴ Zákon č. 05/L-019.

V dôsledku súboru dôležitých opatrení, ktoré Kosovo uskutočnilo od decembra 2015, sa Komisia domnieva, že Kosovo:

1. splnilo kľúčovú prioritu presunúť na oddelenia závažnej trestnej činnosti prvostupňových súdov dostatočný počet sudcov a podporného personálu,
2. splnilo dostatočný počet prvkov kľúčovej priority dosiahnuť lepšie výsledky, pokiaľ ide o vyšetrovanie, právoplatné rozhodnutia súdu a konfiškácie v publicitu priťahujúcich prípadoch organizovanej trestnej činnosti a korupcie. Vytvorilo multidisciplinárny tím špeciálnych prokurátorov, sudcov a vyšetrovateľov, ktorý sa bude s podporou databázy zaoberať vybraným počtom prípadov priťahujúcich publicitu. Počet prípadov zmrazenia a zabavenia majetku stúpol, hoci objem konfiškácií zostáva v dôsledku chýbajúcich konečných rozhodnutí nízky. Tento systém už v jednom prípade priniesol výsledky, je však potrebné, aby príslušné orgány naďalej venovali pozornosť súdnym konaniam v zostávajúcich prípadoch, prevodu zabaveného majetku a konečnej konfiškácii. Kosovo sa aktívne snaží dosiahnuť výraznejší pokrok v boji proti organizovanej trestnej činnosti, korupcii a terorizmu,
3. splnilo kľúčovú prioritu zabezpečiť nezávislosť Kontrolného úradu pre verejné obstarávanie pri plnení úloh a uskutočniť prísne plány na zachovanie morálnej integrity s cieľom ochrániť nezávislosť tohto orgánu a Regulačnej komisie pre verejné obstarávanie,
4. splnilo kľúčovú prioritu preukázať vykonávanie novelizovaného sekundárneho právneho predpisu týkajúceho sa zmien mena,
5. podniklo významné kroky smerom k splneniu požiadavky ratifikácie dohody o vymedzení hraníc s Čiernou Horou. Kosovo pracuje na tom, aby bola táto dohoda ratifikovaná do dňa prijatia legislatívneho návrhu na presun Kosova do zoznamu krajín s bezvízovým stykom Európskym parlamentom a Radou,
6. splnilo požiadavku vyčerpania reintegračného fondu s dôrazom na poskytovanie pomoci pri hľadaní zamestnania, vytváranie malých podnikov, odbornú prípravu a jazykové vzdelávanie detí,
7. splnilo požiadavku týkajúcu sa sledovania nízkej miery uznaných žiadostí o azyl,
8. splnilo požiadavku týkajúcu sa poskytnutia vhodných priestorov a úplnej rozpočtovej nezávislosti ombudsmana.

Na základe tohto posúdenia a vzhľadom na výsledok nepretržitého monitorovania a predkladania správ, ktoré sa uskutočňovali od začiatku dialógu o liberalizácii vízového režimu s Kosovom, Komisia potvrdzuje, že Kosovo **splnilo požiadavky uvedené v pláne liberalizácie vízového režimu** za predpokladu, že Kosovo do dňa prijatia tohto návrhu Európskym parlamentom a Radou ratifikuje dohodu o vymedzení hraníc s Čiernou Horou a dosiahne lepšie výsledky v oblasti boja proti organizovanej trestnej činnosti a korupcii.

Berúc do úvahy všetky kritériá, ktoré by sa mali zohľadniť pri určovaní, na jednotlivom základe, tretích krajín, ktorých štátni príslušníci podliehajú alebo sú oslobodení od vízovej povinnosti, ako sa uvádza v článku 1 nariadenia (ES) č. 539/2001 [zavedené nariadením (EÚ) č. 509/2014], sa Komisia rozhodla predložiť legislatívny návrh na zmenu nariadenia (ES)

č. 539/2001, na základe ktorého sa Kosovo presunie z časti 2 prílohy I do časti 4 prílohy II k tomuto nariadeniu. Ako sa uvádza v pláne, táto zmena sa týka len jednotlivcov, ktorí sú držiteľmi biometrických pasov vydaných v súlade so štandardmi Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO) a s normami EÚ pre bezpečnostné znaky a biometriu v cestovných dokladoch¹⁵.

Po predložení tohto legislatívneho návrhu bude Komisia aj naďalej aktívne monitorovať ratifikáciu dohody o vymedzení hraníc s Čiernou Horou zo strany Kosova a ďalší pokrok v oblasti boja proti organizovanej trestnej činnosti a korupcii.

To, či Kosovo naďalej plní všetky požiadavky stanovené v štyroch blokoch plánu liberalizácie vízového režimu, ako aj požiadavky v oblasti reintegrácie a readmisie, sa bude sledovať v rámci mechanizmu monitorovania po liberalizácii vízového režimu¹⁶, procesu stabilizácie a pridruženia a v prípade potreby aj prostredníctvom *ad hoc* nadväzných mechanizmov. Kosovo by malo zabezpečiť, aby v platnosti zostali účinné opatrenia na zabránenie zneužívaniu bezvízového režimu. Kosovo by malo okrem iného uskutočňovať ciele informácie kampane zamerané na objasnenie práv a povinností pri bezvízovom cestovaní do schengenského priestoru a predpisov upravujúcich prístup na trh práce EÚ. Komisia bude naďalej monitorovať, či Kosovo naďalej spĺňa požiadavky stanovené v pláne liberalizácie vízového režimu, a vynaloží maximálne úsilie na to, aby ho pri tom podporila.

¹⁵ Najmä nariadenie Rady (ES) č. 2252/2004 z 13. decembra 2004 o normách pre bezpečnostné znaky a biometriu v pasoch a cestovných dokladoch vydávaných členskými štátmi, Ú. v. EÚ L 385, 29.12.2004, s. 1.

¹⁶ Vyhlásenie Komisie o mechanizme monitorovania z 8. novembra 2010, 2010/0137 (COD).